

ФОРМУВАННЯ ГАРМОНІЙНОЇ ОСОБИСТОСТІ ШЛЯХОМ РОДИННОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ

Т.І.Кравець

Україна. м.Запоріжжя

Комунальний заклад «Запорізький обласний ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою «Захисник» Запорізької обласної ради

Актуальність досвіду. Проблема виховання підростаючого покоління – це найгостріша проблема сучасності. Сьогодні потрібно створювати нові виховні системи, адекватні часу. Визнання унікальності кожної дитини приводить до перебудови всієї життєдіяльності школи, до переходу від всіх до кожного. На цьому наголошував ще в 1970 році В.Сухомлинський: «Настав час – я в це глибоко вірю – створювати ідеальну сім'ю, ідеальні стосунки між матір'ю та батьком, між дітьми і батьками. Я глибоко переконаний у тому, що сім'я – це та казкова піна морська, з якої народжується краса, і якщо немає таємничих сил, які народжують цю людську красу, функція школи завжди буде зводитися до перевиховання». Сім'я є першоосновою духовного, економічного та соціального розвитку суспільства. У процесі розвитку людської цивілізації вона набула функцій, які в єдності забезпечують повноцінність її існування, саморозвиток та життєдіяльність як соціального інституту.

Основна ідея досвіду. Виховання дітей - одна з найважливіших функцій родини. Вона забезпечує належні матеріальні та педагогічні умови для фізичного, морального й духовного розвитку дитини, становлення особистості. **Родинне виховання** - це виховання дітей в сім'ї батьками, родичами, опікунами або особами, що замінюють батьків. Специфічною особливістю родинного виховання є те, що воно здійснюється в контексті життя самої сім'ї, на основі родинних стосунків, трудових та опікунських обов'язків і родинно-побутової культури. Його визначальна роль обумовлена, як ми вже зазначали, глибинним впливом на весь комплекс фізичного і духовного життя дитини. **Метою** родинного виховання є формування якостей і властивостей особистості, які допомагають гідно долати труднощі й перепони, що трапляються на життєвому шляху. Досвід численних поколінь засвідчує, що до таких якостей й властивостей належить фізичне здоров'я, розвинутий інтелект, працьовитість, моральність, духовність,

готовність до сімейного життя. Саме вони й складають головну мету родинного виховання.

Теоретична основа досвіду. Результативності виховної роботи можна досягти, спираючись на світлі сторінки письменництва княжої доби, «Повчання дітям» Володимира Мономаха, філософські погляди Григорія Сковороди, народно-пісенну творчість українського народу, звичаї, традиції, твори геніальних педагогів, й особливо безцінну спадщину творця української виховно-освітньої системи Григорія Ващенка, який в основу виховання української молоді ставить загальнолюдські й національні цінності, виплекані протягом віків.

Технологія реалізації досвіду. З перших днів появи дитини на світ сім'я покликана готувати її до життя та практичної діяльності, в домашніх умовах забезпечити розумну організацію її життя, допомогти засвоїти позитивний досвід старших поколінь, набути власного досвіду поведінки й діяльності. Сім'я є природним середовищем первинної соціалізації дитини, джерелом її матеріальної та емоційної підтримки, засобом збереження і передання культурних цінностей від покоління до покоління. *Основними завданнями родинного виховання є:*

- виховання фізичної й морально здорової особистості, забезпечення необхідних соціальних умов для повної реалізації можливостей розвитку дитини (генотипу), повноцінного психічного та духовного її становлення формування навичок здорового способу життя;
- створення атмосфери емоційної захищеності, тепла, любові, взаєморозуміння, чуйності, доброзичливості, належних умов для розвитку почуттів; засвоєння базових моральних цінностей та ідеалів, культурних традицій, етичних норм взаємин між близькими людьми і в суспільному оточенні, виховання культури поведінки, здатності піклуватися про молодших;
- забезпечення духовної єдності поколінь, збереження родинних традицій, сімейних реліквій, вивчення родоводу, прилучення дітей до народних традицій, рідної мови, звичаїв, обрядів, виховання в них національної свідомості і самосвідомості;
- виховання поваги до законів, прав і свобод людини, розвиток громадянської і соціальної відповідальності;

- залучення дітей до світу знань, виховання поваги до науки, школи і вчителя, розвиток прагнення до освіти й творчого самовдосконалення;
- включення в спільну побутову та господарську діяльність, розвиток рис творчої працелюбної особистості, формування почуття власності та навичок господарювання;
- формування естетичних смаків і почуттів, уміння розрізняти прекрасне і потворне в мистецтві і житті, забезпечення умов для практичної творчої діяльності дітей;
- статеве виховання дітей, розвиток моральної чистоти, поваги до жінки, почуття дружби, кохання, підготовка до подружнього життя, прищеплення навичок виховання дітей в сім'ї;
- розвиток внутрішньої свободи, здатності до об'єктивної самооцінки і саморегуляції поведінки, почуття власної гідності, поваги до себе, відповідальності за свої вчинки, здатності до морального самовдосконалення.

Висновок. Сучасна сім'я несе найбільшу відповідальність за виховання дитини. Саме вона має виконувати головне завдання – забезпечувати матеріальні та педагогічні умови для духовного, морального, інтелектуального й фізичного розвитку юного покоління. Конституційним обов'язком батьків є утримання своїх дітей до повноліття. Законом України «Про освіту» на батьків покладена відповідальність за фізичне здоров'я та психічний стан дітей, створення належних умов для розвитку їхніх природних здібностей. Від сім'ї починається шлях дитини до пізнання світу, свого становлення як особистості, шлях до шкільного навчання. Життєвою дорогою дитину ведуть два розуми, два досвіди: сім'я та школа. «Дітей, їх особисту гідність і їх потреби треба так само шанувати, як і старших, і тільки поводячись з ними лагідно, щиро, розумно, як з рівними, входячи в їх спосіб думання, можна виховувати чесних, щирих, правдолюбних і справді вільних людей» І. Франко

Література:

1. Закон України «Про освіту»// Освіта, 1996.25.06
2. Горохович А. Батьки і діти. – Вінніпег, 1990
3. Організація виховного процесу в сучасному загальноосвітньому навчальному закладі. Науково-методичний посібник. – Суми. ТОВ Видавництво «Антей», 2006
4. Постовий В.Г. Сучасна сім'я і її педагогіка. – К., 1994
5. Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка. – К.»Радянська школа», 1978
6. Родино-сімейна енциклопедія/ Авт. кол. В.М.Благинін, Н.І.Белкіна та ін.. – К. : Богдана,1996

Заявка

на участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції

«Сімейні цінності в контексті формування гармонійної особистості»

- Кравець Тетяна Іванівна
- Формування гармонійної особистості шляхом родинного виховання молодого покоління
- Україна, м.Запоріжжя, Комунальний заклад «Запорізький обласний ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою «Захисник» Запорізької обласної ради, вчитель фізики, вчитель вищої категорії, вчитель – методист, Відмінник освіти України
- (061)2270057, kravets.tat@i.ua, 69013 м.Запоріжжя, вул..Військбуд 570